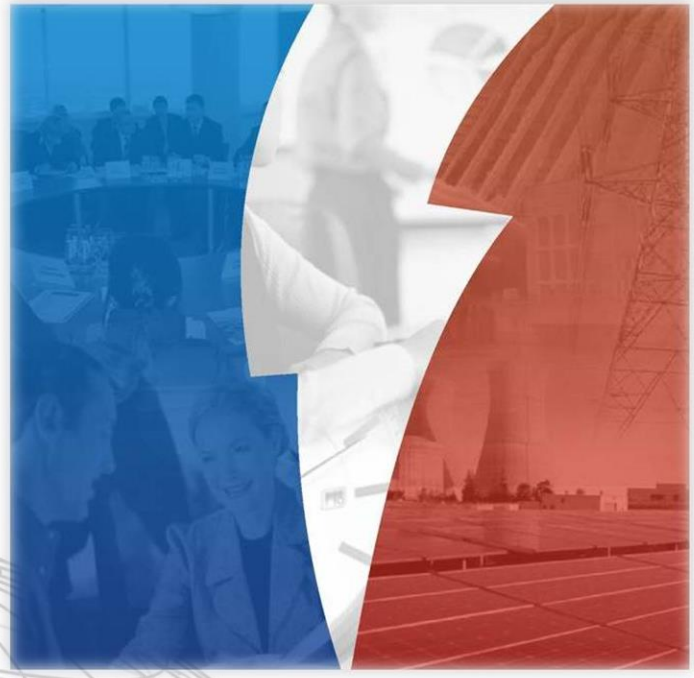
UKRAINIAN ENERGY EXCHANGE

УКРАЇНСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА БІРЖА

Перехід до ринкових цін на вугілля (впровадження біржі, реєстрація умов двосторонніх договорів, моніторинг імпортного паритету)

«Основне завдання, яке поставив перед нами Прем'єр-міністр – прозорість, публічність і зрозумілість»

Міністр енергетики та вугільної промисловості України - Насалик Ігор Степанович, 15 квітня 2016 року

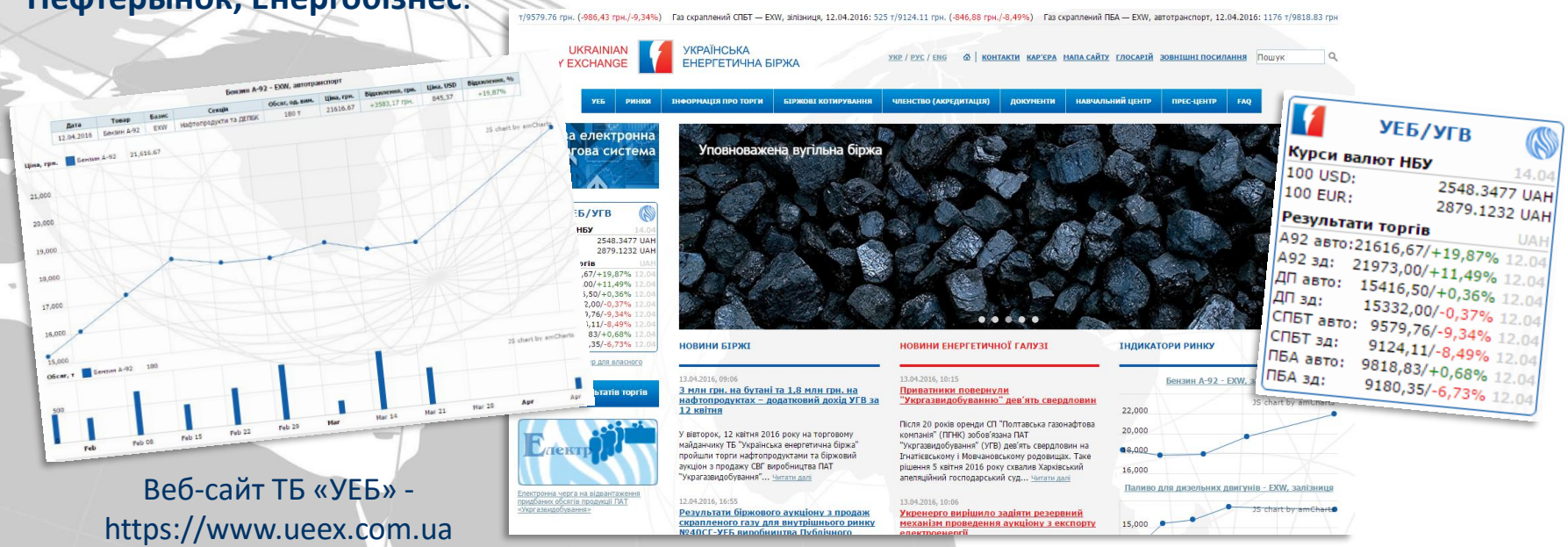
UKRAINIAN ENERGY EXCHANGE
УКРАЇНСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА БІРЖА

Приклад прозорості діяльності і ціноутворення на ринку нафтопродуктів в Україні

ПАТ «Укргазвидобування» отримало додаткових доходів на загальну суму понад 120 млн. грн. за рахунок реалізації нафтопродуктів, використовуючи механізм електронних біржових торгів на конкурентних засадах з дотриманням принципу анонімності (знеособлення) учасників.

Електронні біржові торги з продажу нафтопродуктів виробництва ПАТ «Укргазвидобування» проходять на майданчику ТБ «Українська енергетична біржа».

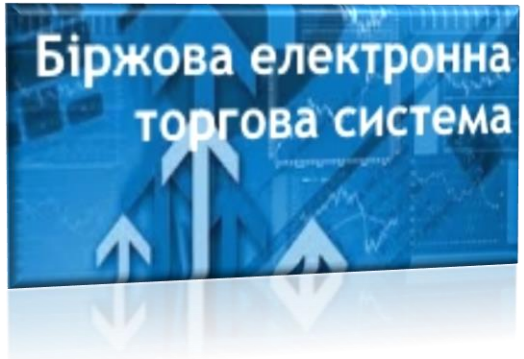
Біржові котирування, що формуються за результатами торгів, публікуються на сайті біржі. Крім того, інформація щодо біржових котирувань публікується інформаційним агентством **Thomson Reuters** та у формі інформаційних банерів - на галузевих сайтах, таких як **Oilnews, Нефтерынок, Енергобізнес**.

Веб-сайт ТБ «УЕБ» - https://www.ueex.com.ua

UKRAINIAN ENERGY EXCHANGE | УКРАЇНСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА БІРЖА

Електронна торгова система ТБ «Українська енергетична біржа»

ТБ «УЕБ» має в своєму активі власну сучасну електронну торгову систему (ПП БЕТС), комплекс інформаційних і технічних рішень якої забезпечує взаємодію покупця з продавцем (постачальником) на біржових торгах за допомогою електронних каналів зв'язку на всіх етапах укладання біржової угоди.

Знеособленість учасників торгів та відсутність між ними будь-яких контактів до завершення торгів, а також введення в систему учасниками до початку торгів тільки стартової ціни, унеможливлює будь-які корупційні схеми.

Програмний продукт «Біржова електронна торгова система» (ПП БЕТС) була розроблена фахівцями ТБ «УЕБ» з залученням провідних ІТ-фахівців України, які мають суттєвий досвід в розробці саме біржових електронних майданчиків.

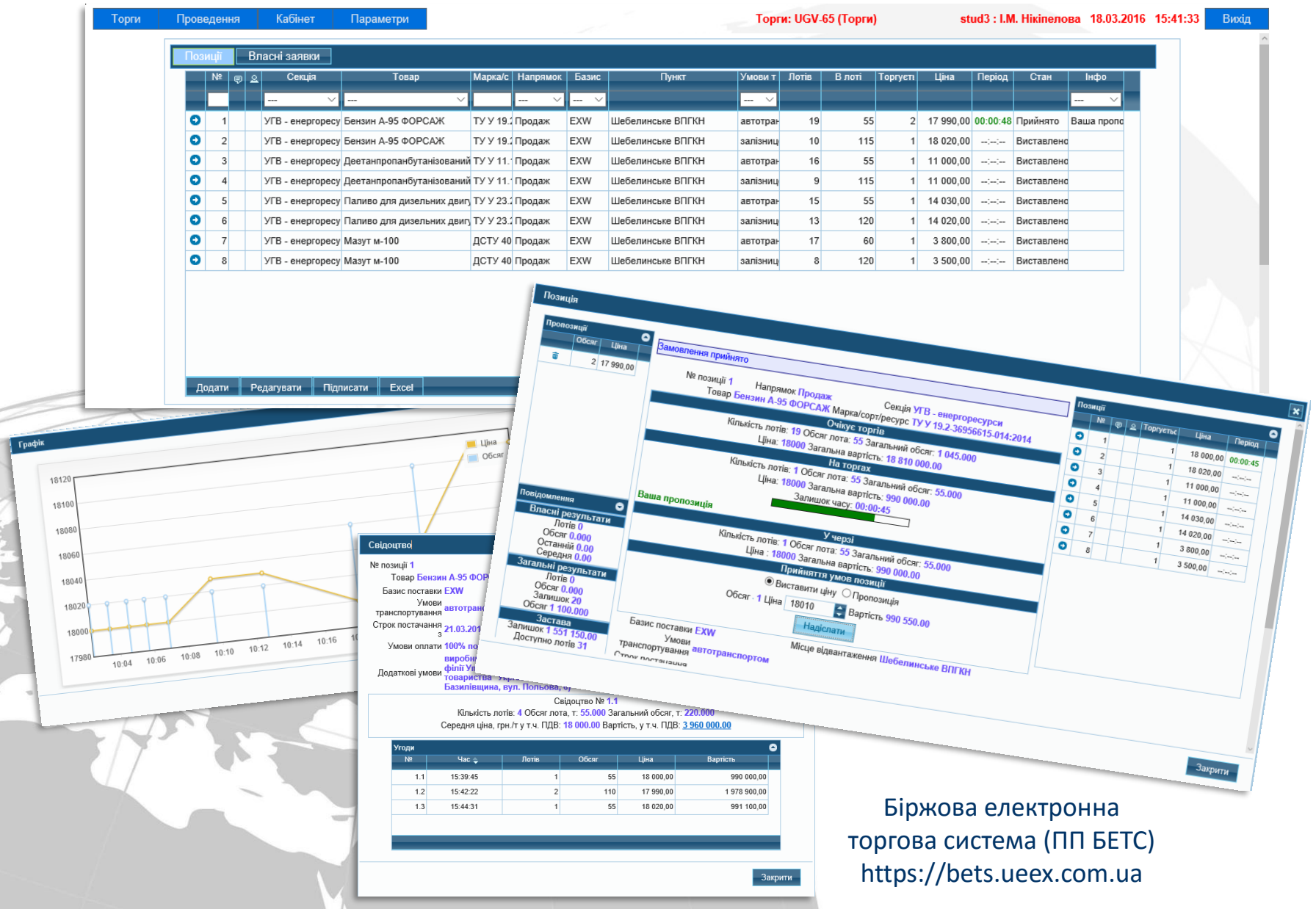
При розробці ПП БЕТС були враховані побажання учасників різних товарних ринків, а також внутрішній і міжнародний досвід електронної біржової торгівлі.

Серверна частина ПП БЕТС розміщена в найсучаснішому дата-центрі, який відповідає вимогам стандарту **Uptime Institute Data Center Site Infrastructure Standard** за рівнем **TIER III** та має відповідний сертифікат.

TIER III FACILITY ™ UPTIME INSTITUTE CERTIFIED

UKRAINIAN ENERGY EXCHANGE

УКРАЇНСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА БІРЖА

Біржова електронна
торгова система (ПП БЕТС)
https://bets.ueex.com.ua

UKRAINIAN ENERGY EXCHANGE УКРАЇНСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА БІРЖА

Зауваження Української енергетичної біржі до пропозицій ДТЕК до ПЗУ «Про ринок вугільної продукції»

Відповідно до наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 19.06.2012 року № 723 та Розпорядження КМУ від 26 жовтня 2011 року № 1070-р «Про схвалення Концепції переходу на біржову форму продажу вугілля» було визначено переможцем конкурсу 4 (чотири) товарні біржі, які уповноважено проводити електронні біржові торги вугільною продукцією.

За майже 4 роки жоден з учасників ринку так і не прийшов на біржу для проведення прозорих електронних біржових торгів.

Причина одна - в Україні ринок має чітку олігопольну структуру і велика частина вугільної галузі належить найбільшому вертикально інтегрованому гравцеві, який ніяк не зацікавлений у прозорих цінах, оскільки постачає вугілля за завищеними цінами на власні ТЕС та звідти через тарифи на електроенергію отримує завищені прибутки, а тому зацікавлений у високій ціні, при цьому маючи досить ефективні шахти, на відміну від держави.

Антимонопольний комітет України за результатами комплексного дослідження виявив структурні ознаки колективної монополії у складі компанії «ДТЕК». В сегменті теплової генерації частка компаній групи «ДТЕК» складає 70%.

В робочій групі при Міністерстві енергетики та вугільної промисловості при розробці проекту Закону України «Про ринок вугільної продукції» даний гравець ринку, будучи представленим 4-5 особами, погодився з даним проектом.

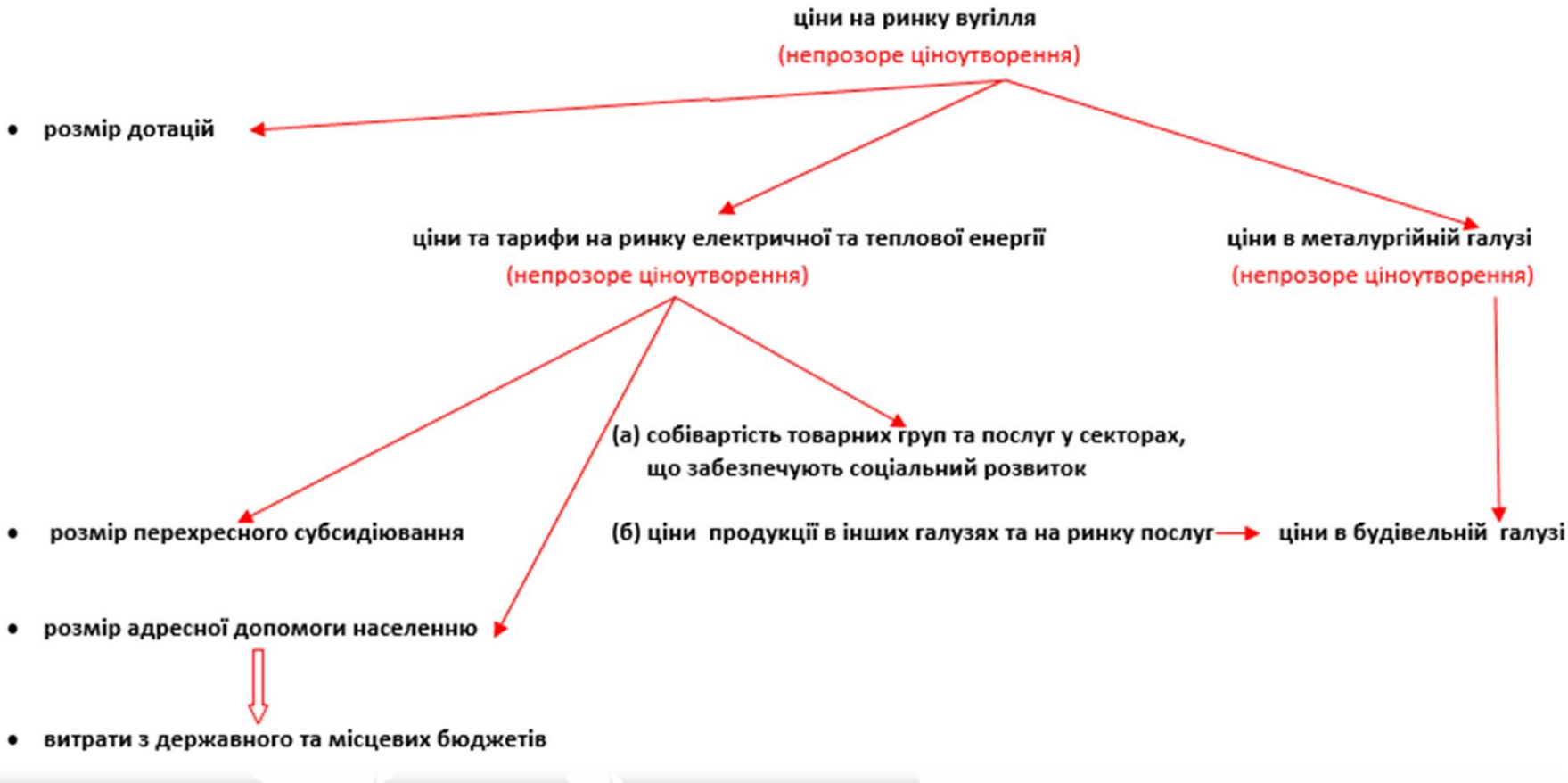
Сьогодні ж через різні асоціації, у тому числі Європейську Бізнес Асоціацію, лобіює внесення змін в проект, таких як:

- зниження відсотку обов'язкового продажу вугільної продукції через біржовий механізм;
- продаж за прямими контрактами обсягу, який не продався за тиждень на біржових торгах (явно по завищеній ціні);
- встановлення вимог до товарної біржі, які б дозволили ДТЕК при наявності бажання створити власну, підконтрольну вугільну біржу, тощо.

Всі ці дії чітко говорять про небажання даного гравця працювати на прозорому ринку вугільної продукції.

Наслідки непрозорого ціноутворення на ринку вугілля

Наші пропозиції

Для створення прозорого ринку вугільної продукції пропонуємо наступне:

1. зобов’язати на законодавчому рівні перевести державні закупівлі вугільної продукції на електронні біржові торги;
2. зобов’язати на законодавчому рівні крупних учасників ринку вугільної продукції реалізовувати/закуповувати вугілля використовуючи механізм електронних біржових торгів з метою формування ціни на вугільну продукцію на прозорих і конкурентних умовах;
3. надавати державну підтримку вугільновидобувним підприємствам, які реалізовують власну продукцію виключно через механізм електронних біржових торгів.

Перехід до біржового механізму формування ціни дозволить ринку самому визначати, яке вугілля добувати, в якій кількості і яким шахтам. Найефективніші шахти будуть заробляти більше, інвестувати в розвиток і, в довгостроковій перспективі, пропонувати більш низькі ціни.

В ролі покупців може виступати той же «Укрінтеренерго» чи генерації, а продавцями - також і зарубіжні вугільні компанії.

Українська «біржа вугілля» може торгувати контрактами на вугілля на базисі Порт «Южний» та спільно з європейськими енергетичними біржами, такими як EEX (European Energy Exchange) або EPEX (European Power Exchange), забезпечити достатню ліквідність.

Світові енергетичні ринки

		Цінові індикатори
Ринок вугілля	• оптовий спотовий ринок • ринок позабіржових (OTC) деривативів (форварди, свопи) • біржовий ринок (спот, деривативи)	• Індекси цін експорту/імпорту API 2 Amsterdam-Rotterdam-Antwerp, API 4 Richards Bay та інші індикатори, що розраховуються агентствами “Argus”, “McCloskey Coal Information Service” (MCIS), “Platts”, “South African Coal Report” (SACR) на підставі: - спотових та/або форвардних цін, - цін за поставними біржовими та OTC-деривативами • Індекс торгової позабіржової системи globalCOAL Newcastle (NEWC) • Біржові ціни за розрахунковими деривативами на Індекси • Біржові ціни за поставними деривативами

		Цінові індикатори
Ринок електроенергії	• купівля/продаж електроенергії та потужностей на біржових торгах та аукціонах, функціонування ринку допоміжних послуг (ancillary services market) • двосторонні контракти	Біржові ціни • на спотовому ринку електричної енергії (Day-Ahead Auction, Intraday Continuous, Intraday Auction) • на ринку деривативів (поставних та розрахункових), базовим активом яких є електроенергія

Біржовий ринок вугілля
+ Біржовий ринок електроенергії
+ Біржовий ринок торгівлі квотами

максимальна мінімізація фінансових ризиків та оптимізація витрат

Приклад – біржа EEX

- **Біржовий ринок вугілля**
- **Біржовий ринок CO2**
- **Біржовий ринок електроенергії**
- **укладання угод зі spread-продуктами в межах одного активу (наприклад, на біржі EEX запроваджено низку продуктів spread):**

а) на різницю між цінами електроенергії у різних країнах

б) на різницю між ціною електроенергії у тій чи іншій країні та довідковою ціною Phelix (the reference price in the European wholesale power market), яка розраховується на основі цін на базовому ринку електроенергії на пікових цінах)

- **реалізація стратегій spread по відношенню до різних активів**

Біржа EEX - реалізація стратегій spread по відношенню до різних активів

1. Ринок електроенергії тісно пов'язаний з ринком вугілля та ринком парникових викидів CO2 (emissions).
2. Прибуток виробників електроенергії залежить від різниці (маржі) між вартістю палива для вироблення електроенергії і виручкою від продажу електроенергії.
3. Ця маржа може бути зафіксована шляхом комбінації ф'ючерсних контрактів на різних ринках - ця стратегія отримала назву «спред» (spread).

Компанії, що займаються виробництвом електроенергії на основі використання вугілля, можуть зафіксувати свою маржу, купуючи ф'ючерси на вугілля і продаючи ф'ючерси на електроенергію одночасно, - це так званий «дарк-спред» (Dark spread). Dark spread показує - наскільки ефективно виробляти електроенергію з вугілля. Це валова маржа електростанції, що працює на вугіллі, від продажу одиниці електроенергії з урахуванням ціни придбання палива, необхідного для генерації цієї одиниці електроенергії (спрощена формула Dark spread = Power price - (Coal price per MWh / Coal plant efficiency rate)).

Якщо враховується вартість викидів CO2, така стратегія називається «Dark green spread» (або «Clean dark spread»). Clean Dark spread є відображенням вартості генерації після вирахування вартості вугілля і витрат на вуглець. Спрощена формула Clean dark spread = Dirty dark spread – Carbon price × coal CO2 emissions factor). Прибутковість генерації характеризується позитивним чи негативним спредами.

Інформаційно-аналітичні агентства (такі як Platts або Argus) регулярно публікують значення цих спредів як індикаторів.

Основні експортні цінові індикатори міжнародного ринку енергетичного вугілля

- спотова ціна на умовах **FOB Річардс Бей** (Південна Африка) - основа для розрахунку індексу API4
- спотова ціна на умовах **FOB Ньюкасл** (Австралія) - основа для розрахунку індексів API5, API6
- спотова ціна на умовах **FOB Пуерто-Болівар** (Колумбія) - основа для розрахунку індексу API10

Законопроектом передбачається, що зазначені цінові індикатори будуть використовуватися у методиці визначення ринкових індикаторів цін на вугільну продукцію в Україні на першому етапі реалізації нової моделі ринку вугільної продукції (до становлення біржового ринку). В подальшому будуть слугувати орієнтирами на рівні з індексом АР2 для аналізу цін на внутрішньому ринку, трансфертного ціноутворення та моніторингу імпортного цінового паритету.

Індекс API2 (All Published Index number 2) - зведений індекс ціни на умовах CIF (середньоарифметичне значення котирувань CIF) на енергетичне вугілля, що поставляється в регіон ARA

Індекс API4 (All Published Index number 4) - зведений індекс ціни на умовах FOB (середньоарифметичне значення котирувань FOB) на енергетичне вугілля, що поставляється з терміналу Річардс Бей.

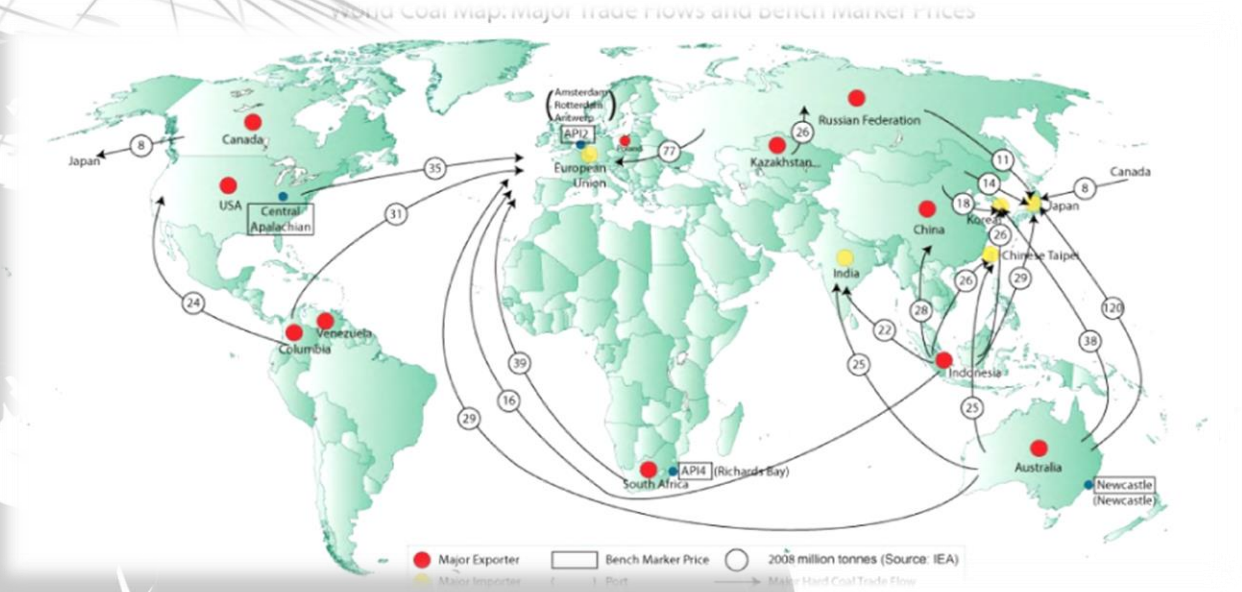
Індекс API0 (All Published Index number 10) - зведений індекс ціни на умовах FOB (середньоарифметичне значення котирувань FOB) на енергетичне вугілля, що поставляється з терміналу Пуерто-Болівар.

Індекс globalCOAL NEWC - ціновий орієнтир для морських перевезень енергетичного вугілля в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, який формується за підсумками торгової активності на електронній платформі globalCOAL. Розрахунок індексу заснований на комбінації заявок і пропозицій за контрактами, що передбачають фізичну поставку на умовах **FOB Ньюкасл** та є зареєстрованими на платформі globalCOAL, а також угод за такими контрактами, що також укладаються на цій же платформі. Індекс розраховується щоденно для недільного терміну **Week-To-Date Price** та місячного терміну **Month-To-Date Price**. Нагляд за діяльністю позабіржової електронної системи globalCOAL здійснює Управління з регулювання та нагляду за ринками фінансових послуг Великобританії (Financial Service Authority, FSA).

Основні цінові індикатори для імпортерів на міжнародному ринку вугілля

- спотова ціна на умовах **CIF ARA** (Амстердам-Роттердам-Антверпен) для Північно-Західної Європи - основа для розрахунку індексів API2

- спотові ціни на умовах **CIF для японського імпорту** часто являють собою середнє зважене значення ціни на імпорт вугілля за даними митної статистики країни

Порт «Южний» можна зробити аналогом точки обліку ARA (Амстердам-Роттердам-Антверпен), що дасть можливість визначати його як орієнтир цін на імпортну/експорту сировину. Це поступово виведе Україну в розряд значущих світових гравців.

За даними терміналу «ТІС» вже зараз є готовність реалізовувати енергетичне вугілля в обсязі 200 тисяч тонн на місяць та 100-150 тисяч тонн на місяць коксівного вугілля, а також, за потреби, забезпечити змішування, дроблення та сортування вугілля.

Покупцям і продавцям вугілля достатньо вийти на біржу та в ході торгів на підставі попиту та пропозиції «уторгувати» вигідну для обох ціну та обсяг.

На EEX (European Energy Exchange) вугілля торгується на точці обліку ARA (Амстердам-Роттердам-Антверпен). Вартість вугілля в порту Роттердам (без урахування логістики) може бути визначена на початковому етапі в якості орієнтиру ціни на українське вугілля, але без урахування факторів внутрішнього ціноутворення, які впливають на місцевий базис. Тому й важливо впровадити місцеві вугільні індекси, які будуть відображати ситуацію в порту Чорного моря.

UKRAINIAN ENERGY EXCHANGE | УКРАЇНСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА БІРЖА

Рівний доступ, справедливі ціни, чесна конкуренція

Створення автоматизованої торгової платформи для організованої торгівлі енергоносіями, надання ефективного інструменту для торгівлі учасникам ринку

Формування справедливої ринкової ціни на енергоносії, яка є індикатором для вітчизняних енергетичних компаній та іноземних інвесторів

Забезпечення учасників ринку механізмами, які дозволяють вирішувати завдання як промисловим підприємствам, організаціям бюджетної сфери, так і трейдерам, а також біржовим гравцям

ТБ «Українська енергетична біржа»
01001, Україна, м. Київ, вул. Хрещатик, 44а, 4 пов.
Тел./факс: +38 (044) 234-79-90 591-25-00, 591-11-75
E-mail: info@ueex.com.ua | ueex.com.ua

ТБ «УЕБ»
у соцмережах: